

GŁOS RADOMSKI

Prenumerata w Radomlu: miesięcznie K. 7. — Z odnośnieniem do domu oraz na prowincji K. 8. Numer pojedynczy 40 halerczy.

Adres Redakcji i Administracji: ul. Lubelska № 46. Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja otwarta od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Ogłoszenia do „Głosu Radomskiego” pochodzące wprost od firm i biur ogłoszeniowych w Warszawie załatwia wyłącznie Centralna Administracja Ogłoszeń Polskiej Prasy Prowincjonalnej Warszawa ul. Zgoda № 1.

POLSKA KRAJOWA

LOTTERJA

KLASYCZNA

70,000 numerów, 35,000 wygranych i 17 premji.

Suma wygranych **11 milionów 592 tysiące marek.**

Wielka wygrana 500,000 marek.

CIĄGNIENIE III-iej KLASY 7 i 8 PAŹDIERNIKA 1919 roku.

Losy III-iej klasy są już w sprzedaży!

Termin wymiany losów upływa 4 października r. b.

Na każdej ćwiartce pieczęć z Orłem Polskim i napisem Rada Główna Opiekuńcza.

WARSZAWA

R. G. O.

ul. KREDYTOWA 4.

TELEGRAMY

Komunikat sztabu polskiego.

WARSZAWA 29 września (PAT.)

Front litewsko-białoruski.

Na odcinku pod Babieniczami i Galicką Rudnią odparto silne ataki bolszewickie. Walki trwają dalej. Na reszcie fronta ożywiona działalność wywiadowcza.

Front wołyński.

Spokój.

Wyjazd Wiceministra.

WARSZAWA, 27 września (PAT) Wiceminister spraw zagranicznych Skrzyński wyjechał do Małopolski. Wróci do Warszawy w środę.

Rusini przeciw Czechom.

WARSZAWA, 29 września (PAT) Stosunki między Czechami a Rusinami na Rusi zakarpackiej zaostrzają się coraz bardziej. Czesi zaczęli tam obsadzać urzędy rusinami galicyjskimi co wśród ludności miejscowej wywołuje wielkie oburzenie. Ruch antyczeski przyjmuje wielkie rozmiary i koczary się z ruchem antyczeskim na Słowacznynie.

Stanowcza nota koalicji do Niemiec.

LYON, 27-go września (P. A. T.) Rada pięciu postanowiła w sobotę przesłać Niemcom za pośrednictwem Focha ostateczną notę, żądając natychmiastowego opuszczenia prowincji bałtyckich Litwy i Kurlandji przez wojska gen. Goltza. Gdyby Niemcy nie spełniły tego żądania nastąpi bezwzględnie wstrzymanie wszelkiego dowozu żywności do Niemiec, zerwanie wszelkich układów finansowych i kredytowych.

Bolszewicy w opałach.

MOSKWA, 29 września (PAT.) Komunikat bolszewicki donosi: sytuacja poważna, ustąpiliśmy z Kurska, odkryliśmy olbrzymią ograniczącą kontrrewolucyjną złożoną z generałów, kadetów i monarchistów.

Centrale organizacji aresztowano, filje jednak działają dalej na prowincji.

Rozbrojenie Niemiec

PARYŻ, 29-go września (PAT.) Clemenceau oświadczył w komisji pokojowej że nie miałby nic przeciw rozpoczęciu przez sojuszników dodatkowych rokowań w sprawie rozbrojenia Niemiec. Clemenceau żąda jednak, aby z Niemcami już nie rokowano.

Niemcy planują zająć Gdańsk?

„Kurier Poranny” donosi, że Niemcy, idąc śladami D’Annunzia, który okupował Rijekę, zamierzają rzekomo wykonać zamach na Gdańsk.

Paderewski zagroził dymisją.

(Z.) „Przegląd Wieczorny” donosi z Paryża, że Paderewski w czasie rozpraw nad losem Galicji Wschodniej na Najwyższej Radzie zagroził dymisją. Oświadczył on, że w razie odrzucenia postulatów polskich w tej sprawie poda się do dymisji, co może zresztą natychmiast uczynić.

Kawaleria Denikina pod Moskwą.

Nauen (PAT.) W Moskwie ogłoszono stan oblężenia, ponieważ rząd sowiektów obawia się akcji kawalerji Denikina w okolicy miasta. Jednocześnie wydał rząd sowiektów odezwę do ludności, w której tłumaczy konieczność odwrotu i wydania w ręce wroga Charkowa, Ostrowa, Jekaterynosławia, Carycyna. W odezwie powiedziano również, że ruch antyrewolucyjny wzmagają się w okolicach nadwołżańskich. Pod koniec, oznajmia rząd sowiecki w odezwie, że niema najmniejszych podstaw do obawy przed Denikinem, któremu rząd przygotowuje taki sam los, jak Kozłakowi.

Prowokatorzy niemieccy.

Gdańsk, (PAT.) — „Gazeta Gdańska”, ogłasza następujące ostrzeżenie. Od pewnego czasu kręją się panowie rozmaici agitatorzy, którzy powołują się na jakieś polecenia i namawiają ludność polską do nierozsądnych czynów. Przestrzegamy całą ludność polską Prus zachodnich, aby podstępem tych agitatorów nie dawała posłuchu i zachowała nadal rozsądek. Czas naszej próby już mija. Podpisano: Podkomisarjat na Prusy królewskie.

Nareszcie Lenin przyznał się do klęski.

Wiedeń. Z Genewy donoszą, że nadszedł tam radiotelegram z Moskwy, który zawiera odezwę sowiektów moskiewskiego do proletariatu rosyjskiego. Odezwa stwierdza, że czerwona armja rosyjska pod naporem przeciwników musiała opuścić Charków, Jekaterynosław, Carycyn i Kijów.

W całym zagłębiu Dońskiem wzmagają się kontrrewolucja, a położenie rosyjskiej republiki sowiektów uległo ciężkiemu pogorszeniu, zwłaszcza z powodu utraty wszystkich terytoriów, na których znajduje się drzewo opałowe i węgiel, a więc surowiec tak potrzebny dla fabryk amunicyjnych. W tych warunkach armja czerwona musiała się cofnąć.

Rokowania polsko-niemieckie.

Berlin, (PAT.) — Telegr. Compagnie. Wczoraj popołudniu rozpoczęła się konferencja niemiecko-polska.

Granice między Polską a Rosją.

Lyon (PAT.) Radiotel. stacji warszawskiej. Rada Najwyższa ustanowiła częściowo granice wschodniej Polski. Jak wiadomo, zaproponowano linię demarkacyjną między Polską a Rosją, której Polacy nie mają przekraczać. Jest rzeczą oczywistą, że obszary położone na zachód od tej linii okupacyjnej przyznane zostaną definitywnie Polsce, bez przesądzania jednakże przyszłości losów obszarów położonych na wschód od tej linii.

Waluta towarowa w Niemczech.

Wiedeń (PAT.) Tel. Comp. donosi z Berlina. Na konferencji ministrów skarbu państw związkowych omawiano środki zapobieżenia bankructwu finansowemu państwa, ponieważ bank państwa nie może podoleć zobowiązaniom. Projektowano wprowadzić w miejsce waluty pieniężnej walutę towarową.

List otwarty do narodów koalicji w sprawie polskiej.

Wszystkie pisma polskie zamieszczają w streszczeniu „List Otwarty” do narodów koalicji. List ten, podpisany przez przedstawicieli wszelkich odłamów społ. i prasy we wstępie przypomina oddane przez naród polski sprawie koalicji usługi. Tembardziej Polacy czują się do-

tknięci tem, że dziś przy likwidowaniu wojny w szeregu wypadków traktowani są gorzej, niż inni sprzymierzeńcy. List formuluje 10 pytań, które budzą w narodzie polskim uczucie doznanej krzywdy, a na które nie może on znaleźć racjonalnej odpowiedzi.

1) Oddzielono od Polski do życia jej niezbędny Gdańsk.

2) Terytorjum niemieckie, jako też terytorjum słowackie i część ruskiego przyłączono do Czech bez plebisytu. Jednocześnie zarządzono plebiscyt w historycznie polskich i zamieszkałych przez ludność rdzennie polską choć częściowo sztucznie zgermanizowaną w częściach rejencji Kwidzyńskiej (Marlenwerder) rejencji Olsztyńskiej.

3) Umieczytnaradawia się wielką narodową, czysto polską rzekę Wisłę, której dorzecze obejmuje niemal połowę terytorjum państwa polskiego. Umieczytnarodowione jednocześnie Dunaj, Ren, Elba i Odra nie są w całości analogicznie niemieckimi rzekami.

4) Dziewięćmiesięczną kampanję dyplomatyczną stoczyć trzeba było by „niewątpliwie polskiej” ludności Śląska Cieszyńskiego, dać możność stanowienia o sobie.

5) Okrucieństwa ukraińskie w Galicji, popełnione za podżuczeniem niepoczciwych ukraińskich prowodyrów nie ustępują w dzikości swej okrucieństwom pruskim, które przecież wywołały interwencję Ameryki w wojnie światowej. Mimo to w Galicji interweniowano zrazu przeciwko Polakom a na korzyść ukraińców. List wylicza prawa Polaków do Galicji wschodniej i stwierdza, że nawet Austria i Niemcy w pokoju brzesko-litewskim nie odważyły się na jawne oddzielenie Galicji wschodniej od Polski i uczyniły to w formie dodatkowej umowy tajnej.

6) Wszelkie „prowizorium” w sprawie Galicji opinia polska odrzuca.

7) List prostuje oszczerstwa o „pogromach” żydów w Polsce.

8) Przez wieki całe żydzi, prześladowani i wypędzani z różnych państw Europy, znajdowali bezpiecznie schronienie w Polsce. Czy słusznem jest, by ci co niegdyś przez nietolerancję żydów się pozbyli, dziś rozciągali kontrolę nad stopniem tolerancji tych, co im dali u siebie przytułek? By, co więcej, gospodarzy tego kraju ograniczali przymusowo w ich prawach gospodarskich na rzecz tak dobrowolnie przyjętych jak przemocą narzuconych im „gości”? (Mowa o krocach tysięcy t. zw. litwaków — żydów rosyjskich, których rząd rosyjski w ostatnich dwudziestu latach z Rosji wygnał i osiedlił przemocą w Polsce).

9) Żąda się przyznania wszystkim żydom w Polsce (a więc i wspomnianym litwakom) praw nie tylko obywatelskich ale i praw narodowej mniejszości. Praw takich nie posiadają żydzi nigdzie indziej, między innymi, ani w Anglii ani w Ameryce. Dlaczego więc żąda się przyznania ich w Polsce? Czyż takie narzucanie obcej opieki nad częścią obywateli Państwa polskiego nie rozjadrza tylko i tak już tendencyjnie przez wrogów naszych rozjątrzonej kwestji żydowskiej?

10) We wszystkich tych sprawach wymienionych dyplomacja kongresowa nie uwzględniała wcale lub nie uwzględniała dostatecznie informacji i opinii nie tylko delegatów naszych ale nie uwzględniała też sprawozdań opinii i wniosków ekspertów i delegatów własnych, którym sama zbadała sprawy poruczyła, tworząc z nich bądź komisję w Paryżu, bądź wysyłając tak liczne misje międzysojusznicze do Polski. Czyż rządy mocarstw koalicyjnych mniej ufają własnym delegatom Anglikom, Amerykanom, Francuzom i Włochom,

aniżeli stronniczym z konieczności we własnej sprawie żydom, Niemcom, Ukraińcom i innym naszym przeciwnikom?

Na te 10 pytań „List” domaga się odpowiedzi od narodów koalicji i kończy następującymi słowami:

Wyrażamy przekonanie, że dobra wola i wiara dyplomatów angielskich i amerykańskich w sprawie naszej podstępnie nadużyta została przez fałszywe informacje, pochodzące przeważnie od głównego wroga naszego Niemców, spiakujących przeciw nam wszelkimi możliwymi środkami, za pomocą agentów tak własnych, jak i żydowskich, ukraińskich, bolszewickich i innych. Gdyż Niemcy—jak stwierdził p. Erzberger—nie boją się nikogo i niczego tak bardzo, jak przyszłej silnej Polski! Każda krzywda nasza jest tryumfem Niemiec, wzmacniającym ich siły w przyszłej wojnie światowej i dlatego wyrażając ogromną wdzięczność narodom koalicji za pomoc w przywróceniu niepodległego Państwa Polskiego, stwierdzamy zarazem wroczycie wobec świata i historii, że póki miara sprawiedliwości wyświadczonej nam nie będzie pełną, póki krzywdy wskazane nie będą usunięte, póty podstawy pokoju europejskiego nie będą, jak być miały „trwałe i pewne”.

List podpisał Komitet Obrony Narodowej we Lwowie.

Dzień Straży Ogniowej.

W dniu 28 b. m. o godz. 2 po poł. na placu Straży przy ul. Długiej odbył się popis Straży Ogniowej Ochotniczej w Radomiu wobec Zarządu Straży, członków popierających, sympatyków Straży i przedstawicieli Związku Florjańskiego Z. Przyjaźniowskiego.

Ogólną komendę prowadził p. ob. Komendanta wice komendant W. Pracki. Poszczególnymi oddziałami dowodzili Naczelnicy A. Sadowski, jego pomocnik J. Kalinowski, Tworek i Z. Nowicki.

Oddziały wywiązały się ze swych zadań b. dobrze, to też publiczność obdarzała druhów hucznie oklaskami. Podczas ćwiczeń przygrywała orkiestra kolejowa pod batutą p. Kozłowskiego. Następnie cała straż przedefilowała ulicą Lubelską do parku Kościuszkowskiego, gdzie o godz. 7-ej wiecz. przygrywała ta sama orkiestra.

Widocznie publiczność Radomska zaczęła się obecnie więcej interesować naszą Strażą Ogniową, gdyż i na popisie na placu Strazackim widzieliśmy przedstawicieli miasta, znaczek miał powodzenie, a park Kościuszkowski był przepelniony publicznością.

KRONIKA.

Kalendarzyk. Dziś: Hieronima, Zofia wd.
Jutro: Remigiusza bw.
Wschód słońca o godzinie 5.56. Zachód o godzinie 5.45

Radom, 29 września.

Z miasta i okolicy.

— Z niedzieli. Wczorajszy dzień był tak piękny, słoneczny i ciepły, że trudno było uwierzyć kartkom kalendarza, iż stoimy u progu października.

Więć też wszędzie było gwarno i rojno: w ogrodach, na ulicach miasta i spacerach podmiejskich. Po południu zapelnili się cukiernie oraz kina i teatrzyki, chciano sobie bowiem powetować niemożność korzystania z tych przybytków w czasie parodniowego strajku elektrowni.

Tylko bufety w cukierniach przedstawiały się smutnie: w myśl nowego rozporządzenia znikły z nich uawet ptyśie, paluszki, bezy, paszteciki, nugaty, pierniki i wszelkie inne ciasta i ciasteczka. Spowodowało to nie jedną łezkę w oczach najmłodszych obywateli i obywateli Radomia...

— Referaty postów. Wczoraj w sali kinoteatru „Corso” posłowie de Rossel i Krajna wygłosili referaty o położeniu politycznym. Z powodu braku miejsca

sprawozdania dziś nie zamieszczamy, odkładając je do następnego numeru.

— Posiedzenie Rady Miejskiej. Nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się dn. 30 września (wtorek) r. b. o godz. 7 wieczorem w sali posiedzeń Rady Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie dotyczące cegielni miejskiej.
- 2) Wybór ławnika.
- 3) Wybór członka Komisji Apropowizacyjnej.
- 4) Wniosek Komisji finansowo-budżetowej w sprawie:

- a) wyrównania niektórym pracownikom miejskim pensji,
- b) przyznania wszystkim pracownikom miejskim 13-tej pensji,
- c) przyznanie kredytu na uruchomienie równoległej klasy wstępnej Szkoły Rzemiosł.

5) Wniosek Komisji do Spraw Ogólnych w sprawie przemianowania niektórych ulic.

6) Wniosek Magistratu w sprawie przyznania kierownikowi Wydziału Skarbu 50 proc. dodatku drożynianego do pobieranej pensji.

7) Wolne wnioski.

— Zawiadomienie. Prezydium Sekcji Opieki nad Żołnierzem i Sekcji Pomocy innym Stowarzyszeniom przy Zjednoczeniu Polek, zawiadamia swoje członkinie, że zebranie obydwu Sekcji odbędzie się w dniu jutrzejszym, to jest we wtorek 30 b. m. o godz. 7 wieczorem w lokalu przy ul. Marjackiej.

„MIRAŻ”

Teatr artystyczno-literacki

DZIŚ:

INTENDENT W OPALACH

farsa w 1 akcie.

Wielka część koncertowa

z udziałem Mirosławy Ziemińskiej

SĄSIAD Z OKIENKA

operetka w 1 akcie.

Aresztowanie Fortuny.

W sobotę otrzymaliśmy wiadomość, że osławiony „ksiądz” Michał Fortuna został aresztowany w Stąporkowie. Jakkolwiek wiadomość tę otrzymaliśmy ze źródła wiarygodnego, jednakowoż wydała się nam mało prawdopodobną, gdyż policja kielecka ustaliła, że Michał Fortuna wyjechał dn. 23 września o 6 po południu dorożką z dwoma czonkami zawodowych związków robotniczych do stacji Sitkówka, skąd o godz. 11 m. 30 w nocy pociągiem udał się w stronę Granicy, a więc zupełnie nie w kierunku Stąporkowa.

Obecnie jednak potwierdza się ścisłość naszych informacji, a „Gazeta Kielecka” opisuje w następujący sposób szczegóły pościgu za „Fortuną” i aresztowania go przez funkcjonariuszów policji kieleckiej:

„Wiedząc zapewne już o rozesłanych za nim listach gończych, Fortuna starał się zmylić ślady. Przyjechawszy do Dąbrowy Górniczej, Fortuna przesiadł się do pociągu, idącego w stronę Warszawy i dojechał nim do Koluszek, gdzie przesiadł się na pociąg w kierunku Skarżyska. Tam po kilkugodzinnej oczekiwaniu siadł do pociągu idącego do Nieklania, skąd już pieszo udał się do Stąporkowa, gdzie miał główną kwatery, z której co pewien czas urządzał wyieczki agitacyjne.

Celem aresztowania Fortuny udało się do Stąporkowa dwóch funkcjonariuszów policji. Aresztowanie odbyło się bez żadnych przeszkód, a ku wielkiej radości miejscowych mieszkańców, którzy mają już dosyć wybryków Fortuny. Sam Fortuna był zaskoczony niespodziewaną wizytą policjantów, nie protestował jednak przeciw aresztowaniu i udał się spokojnie do Nieklania, skąd pociągiem o godz. 11 wieczorem przyjechano do Kielc.”

Wydział Apropowizacyjny miasta Radomia

Grodzka 8.

ogłasza niniejszym **KONKURS** na posadę kierownika biura z pensją zasadniczą 1 500 koron i dodatkiem drożynianym w sumie koron 600 — łącznie 1.800 koron miesięcznie.

Reflektanci zechcą oferty składać pod wyżej wymienionym adresem do dnia 6 października r. b. — włącznie, do godz. 3 po południu. 3170—3

Radomska Fabryka Smarów „STEMAR”

WŁAŚCICIELE

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. — Telefon № 45.

poleca

Smary do wozów, Oleje maszynowe i cylindrowe
Tłuszcz „Towotex”.

Spółka Rolna Radomska

poleca siewniki rządowe Pracnera do zboża i kopaczki Hardera do ziemniaków. 3198—3

[Zawiadomienie.

Do Członków Kooperatywy Naczelniczej „Przyszłość” w Radomiu.

Nadchodzą towary angielskie na ubrania, bieliznę, a także i spożywcze. Sklep nasz te towary dostanie do sprzedaży w stosunku do ilości członków i ich rodzin. W interesie więc ich własnym prosimy członków Kooperatywy o zawiadomienie Zarządu Przyszłość (Skaryszewska 17) przed 1-m października r. b. o ilości osób w ich rodzinie. Zawiadomienia są przyjmowane w kooperatywie codziennie od godziny 8-ej rano do 7-ej popołudniu. Tamże przyjmują się zapisy na udziały członkowskie „Przyszłość”. Udziałowcami mogą być nie tylko nauczyciele, ale i rzemieślnicy i urzędnicy innych dekanacji. 3202—1

DROBNE OGŁOSZENIA.

Nauka i przepisywanie na maszynie Wysoka № 53, drugie piętro. 3138—6

4 pokoje z kuchnią ze wszystkimi wygodami w Radomiu, zamieszkanie na takież lub mniejsze w Warszawie. Oferty w Administracji „Głosu” okaziciełowi kwitu ogłoszeniowego. 3193—4

Dziewczynkę czteromiesięczną na własność oddam, Piaski 26—6, 3192—4

2-ch p. poszukuje umeblowanego pokoju od zaraz lub 1 października. Zaskawie zgłoszenia do maszynisty Drukarni W. P. Trzebińskich ul. Lubelska № 28 w podwórzu.

Restauracja do sprzedania z powodu zmiany interesu. Wiadomość w Administracji. 3138—6

UWADZE

KOOPERATYW, ZRZESZEŃ I P. KUPCÓW
POLECAMY
NA SEZON JESIENNY

MATERJAŁY WEŁNIANE
MATERJAŁY BAWELNIANE
TOWARY BIAŁE

KRAJOWE I ZAGRANICZNE

TOW. AKC.

BR. JABŁKOWSCY WARSZAWA
BRACKA 25

ODDZIAŁ HURTOWY

WEJŚCIE CHMIELNA 19

Zarząd Kwaterunkowy Garnizonu w Radomiu ul. Szeroka L. 21

wydzierżawi asenizację całego garnizonu Radomskiego na czas do 1 maja 1920 r. Oferty opiewające wnoszą do biura Zarządu do dnia 10 października b. r.

Solak ppor.

3187—3

Kierownik Zarządu Kwaterunkowego.